

Toelichting

De wijzigingen zijn geel gearceerd, toelichtingen staan in cursief. Als sprake is van een beleidswijziging dan staat dat vermeld in de toelichting. In de meeste gevallen betreft het echter een verduidelijking of aanvulling op staand beleid.

Nr.	Werkinstructie	Wijziging	Versie oud	Versie nieuw	Datum
1	Art. 45 Bvr Overgangsrcht	<p><i>Verduidelijking afgiftedatum en aanvraagdatum</i></p> <p>Tijdelijke Beleidsregel aanpassing vergoedingen rechtsbijstandverleners en mediators (scenario 1 Commissie Van der Meer) De beleidsregel is van toepassing op toevoegingen afgegeven met afgiftedatum [LINK uitklapscherm] op of na 1 januari 2022. (art. 12 Tijdelijke beleidsregel)</p> <p><i>[Tekst onder LINK Afgiftedatum: De afgiftedatum is terug te vinden op het toevoegbesluit onder 'Persoons- en Zaakkenmerken' en is de eerste inhoudelijke beslissing op de aanvraag toevoeging. Ongeacht of dit een toekenning of een (inhoudelijke of financiële) afwijzing betreft. Voorbeeld: Een toevoeging wordt afgewezen op 28 december 2021. Na peiljaarverlegging of bezwaar wordt de toevoeging op 5 januari 2022 alsnog toegekend. De afgiftedatum van de toevoeging is 28 december 2021.]</i></p> <p>AMvB 2022 wijziging van het Bvr 2000, het Btm en het Vreemdelingenbesluit 2000 (scenario 1 Commissie Van der Meer) De AMvB is van toepassing op toevoegingen aangevraagd [LINK uitklapscherm] op of na 1 september 2022. (...)</p> <p><i>[LINK uitklapscherm: Voor de aanvraagdatum ga je uit van de dag waarop de aanvraag toevoeging is ingediend via Mijn RvR of per post is ontvangen door de Raad.]</i></p>	2.02	2.03	01-01-2023
2	Algemeen toevoegbeleid	<p><i>Overgenomen uit veelgestelde vragen Van der Meer</i></p> <p>Overgangsregeling Van der Meer per 1 januari 2022: afgiftedatum Voor toepassing van de anticiperende Beleidsregel is de afgiftedatum van de toevoeging bepalend voor de vaststelling van de vergoeding.</p> <p>Afgiftedatum De afgiftedatum is terug te vinden op het toevoegbesluit onder 'Persoons- en Zaakkenmerken' en is de eerste inhoudelijke beslissing op de aanvraag toevoeging. Ongeacht of dit een toekenning of een</p>	1.06	1.07	01-01-2023

Wijzigingenlijst Kenniswijzer per 1 januari 2023

		<p>(inhoudelijke of financiële) afwijzing betreft. Voorbeeld: Een toevoeging wordt afgewezen op 28 december 2021. Na peiljaarverlegging of bezwaar wordt de toevoeging op 5 januari 2022 alsnog toegekend. De afgifte datum van de toevoeging is 28 december 2021.</p> <p>Let op: Voor de hoogte van de eigen bijdrage is de aanvraagdatum van de toevoeging bepalend.</p>			
3	Specialisatie advocaat / niet-ingeschreven advocaat	<p><i>Beleidswijziging in overleg met de NOV, bij cassatie in jeugdstrafrecht/slachtofferzaken geldt een uitzondering voor specialisatie.</i></p> <p><i>Het overzicht specialisaties wordt bij S020, O013 en Z110 gewijzigd, zie bijlage I (p.17)</i></p>			01-01-2023
4	S020 jeugdstrafzaken	<p>Inschrijvingsvoorwaarden De rechtsbijstandverlener moet als specialist Jeugdstrafrecht zijn ingeschreven. Uitzondering is niet mogelijk. Zie werkinstructie specialisatie advocaat/niet-ingeschreven advocaat.</p> <p>Als de rechtsbijstandverlener niet als specialist Jeugdstrafrecht is ingeschreven wijs je de aanvraag af met tekstcode 182.</p> <p>Uitzondering inschrijvingsvoorwaarden Cassatie in jeugdstrafzaken: de rechtsbijstandverlener moet zijn ingeschreven als specialist jeugdstrafzaken of als specialist strafrecht.</p> <p>Toevoegbeleid (...)</p>	3.05	3.06	01-01-2023
5	O013 gewelds- en zedenmisdrijven met ernstig letsel	<p><i>Beleidswijziging naar aanleiding van de Wet uitbreiding slachtofferrechten die in tranches in werking treedt.</i></p> <p><i>In bijlage II (p.18 ev) staat de toelichting voor de uitklapschermen en de achtergrondinformatie.</i></p> <p>Inschrijvingsvoorwaarden (...) Uitzondering Inschrijvingsvoorwaarden 1. Mensenhandel De rechtsbijstandverlener die werkzaamheden verricht voor een rechtzoekende die het slachtoffer is van mensenhandel, hoeft niet als specialist slachtofferzaken ingeschreven te staan als hij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (...) 	4.09	4.10	01-01-2023

		<p>Je herkent deze uitzondering aan de omschrijving 'Asiel Mensenhandel' op het Rbv-overzicht.</p> <p>2. Cassatie De rechtsbijstandverlener die cassatiewerkzaamheden verricht voor een slachtoffer in een voeging als benadeelde partij, moet zijn ingeschreven als specialist slachtofferzaken of als specialist strafrecht. N.B. Deze uitzondering geldt niet voor cassatie in een civiele vordering.</p> <p>Toevoegbeleid Algemeen De toevoeging is bedoeld voor het slachtoffer e.g. de benadeelde partij of diens nabestaande(n) in een strafzaak of het vorderen van (aanvullende) schadevergoeding in een civiele procedure. Als uit de aanvraag blijkt dat sprake is van noodzakelijke juridische werkzaamheden ter zake van een ernstig gewelds- of zedenmisdrijf [LINK achtergrondinformatie verwijderen] met een bekende verdachte, dan verstrek je een paraplutoevoeging met code O013. Deze toevoeging geldt voor alle advieswerkzaamheden in de zaak én de eerste procedure die hieruit voortvloeit.</p> <p>Je verstrekt een toevoeging als aan de volgende voorwaarden is voldaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rechtzoekende is slachtoffer [uitklapscherm verwijderen] van een zeden- of geweldsmisdrijf of is nabestaande van een slachtoffer die door een zeden- of geweldsmisdrijf om het leven is gekomen; én • de verdachte in de zaak is bij Justitie bekend; én • het slachtoffer komt in aanmerking voor een uitkering op grond van artikel 3 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven. <p>Naasten zijn geen slachtoffer in de zin van artikel 44 Wrb en 51a Sv. De werkinstructie O013 is daarom niet van toepassing. De werkinstructies O010 en/of Z110 kunnen wel van toepassing zijn.</p> <p>Slachtoffer De definitie van het slachtoffer is wettelijk vastgelegd: 'Slachtoffer is degene die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of ander nadeel heeft ondervonden'. (Artikel 51a lid 1 onder a sub 1 Sv)</p> <p>Geen slachtoffer</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>Niet iedereen die zich kan voegen als benadeelde partij is een slachtoffer in de zin van artikel 44 lid 4 Wrb en 51a Sv. Ook indirect benadeelden en/of naasten kunnen zich als benadeelde partij voegen in de strafprocedure. Het gaat hier om personen die niet direct zelf slachtoffer zijn geworden van het misdrijf en ook geen nabestaande zijn van een overleden slachtoffer (zie volgende paragraaf), maar wel een schadevordering hebben op grond van bijvoorbeeld shockschade [uitklapscherm], affectieschade [uitklapscherm] of verplaatste schade [uitklapscherm].</p> <p>Deze personen komen niet in aanmerking voor een O013-toevoeging. De werkinstructies O010 [LINK] en/of Z110 [LINK] kunnen wel van toepassing zijn.</p> <p>Nabestaanden Nabestaanden zijn familieleden van een persoon wiens overlijden rechtstreeks veroorzaakt is door een strafbaar feit. (Artikel 51a lid 1 onder a sub 2 Sv) Welke nabestaanden in aanmerking komen voor kosteloze rechtsbijstand op grond van artikel 44 lid 4 Wrb wordt bepaald door artikel 3 lid 2 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven.</p> <p>De volgende nabestaanden komen in aanmerking voor een O013-toevoeging:</p> <ul style="list-style-type: none"> - echtgenoot; - geregistreerd partner; - partner waarmee een gemeenschappelijke huishouding wordt gevoerd; - ouders, inclusief adoptieouders; - kinderen, zowel minder- als meerderjarig, inclusief adoptiekinderen; - (half)broers en (half)zussen; - minderjarige stief- of pleegkinderen. <p>Het maakt hierbij niet uit welke schadevordering de nabestaande wenst in te dienen.</p> <p>Andere personen komen in beginsel niet in aanmerking voor een O013-toevoeging. De werkinstructies O010 [LINK] en/of Z110 [LINK] kunnen wel van toepassing zijn.</p> <p><i>Uitzondering andere nabestaanden</i> Een persoon die niet onder de bovenstaande opsomming valt kan toch een nabestaande zijn, als deze van het slachtoffer afhankelijk was voor het levensonderhoud. Dit moet door de advocaat worden gemotiveerd. (Artikel 2 lid 2 onder b en c Wsg)</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>Voorbeeld Een persoon wordt slachtoffer van een mishandeling. Het slachtoffer houdt hier ernstig letsel aan over. De broer van het slachtoffer was getuige van de mishandeling. Omdat het slachtoffer niet als gevolg van het geweldsmisdrijf is overleden zijn er geen nabestaanden. In de strafzaak voegen zich de volgende partijen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het directe slachtoffer: je verstrekt een O013-toevoeging. - De echtgenoot van het slachtoffer vordert affectieschade: je codeert de toevoeging op Z110 en wijst deze af op bereik met de toevoeging van het directe slachtoffer. (Zie werkinstructie Bereik, paragraaf 1.2.1. [LINK]) - De meerderjarige dochter van het slachtoffer vordert affectieschade: je toetst de aanvraag aan de voorwaarden van code Z110. - De broer van het slachtoffer vordert shockschade: je toetst de aanvraag aan de voorwaarden van code Z110. <p>Bereik Als de aanvraag voldoet aan alle voorwaarden dan kun je per dagvaarding/procedure een toevoeging verstrekken. Zie voor het beleid bij meerdere slachtoffers c.q. nabestaanden de werkinstructie bereik, paragraaf 1.2.1 [LINK].</p> <p>Paraplutoevoeging De paraplutoevoeging geldt voor alle advieswerkzaamheden met betrekking tot de problematiek bij ernstige gewelds- en zedenmisdrijven en de eerste procedure die hieruit voortvloeit. Bijvoorbeeld: civiele procedure tot schadevergoeding, voeging als benadeelde partij, uitoefenen spreekrecht, beklag niet vervolging na sepot OvJ. Bij vaststelling van de vergoeding blijft de zaakcode O013. Zie werkinstructie artikel 29 Bvr.</p> <p>Voeging als benadeelde partij Als een Z110 wordt aangevraagd, maar de zaak voldoet aan de voorwaarden voor O013, dan verstrek je een toevoeging O013.</p> <p>Wordt niet voldaan aan de voorwaarden voor O013, dan beoordeel je de aanvraag conform de werkinstructie Z110.</p> <p>Civiele schadevordering Als niet aan de voorwaarden voor O013 wordt voldaan, kun je mogelijk wel een toevoeging voor O010 verstrekken.</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>Wet schadefonds geweldsmisdrijven Er moet sprake zijn van een opzettelijk gepleegd gewelds- of zedenmisdrijf [LINK Achtergrondinformatie Gewelds- of zedenmisdrijf]. Het slachtoffer daarvan moet in aanmerking komen voor een uitkering overeenkomstig artikel 3 Wet schadefonds geweldsmisdrijven. Het gaat over de ernst van het letsel: dit kan zowel geestelijk als lichamelijk letsel zijn, als een combinatie van beide.</p> <p>Nabestaanden van het slachtoffer komen daarnaast ook in aanmerking bij de dood door schuld delicten van (artikel 307 Sr) en artikel 6 Wv. Het gaat over de ernst van het letsel: dit kan zowel geestelijk als lichamelijk letsel zijn als een combinatie van beide. (...)</p> <p>Bereik Als de aanvraag voldoet aan alle voorwaarden dan kun je per dagvaarding/procedure een toevoeging verstrekken. Zie voor het beleid bij meerdere slachtoffers de werkinstructie bereik, paragraaf 1.2.1.</p> <p>Misdrijf gepleegd in buitenland Het Schadefonds verstrekt geen uitkering als rechtzoekende slachtoffer is van een ernstig gewelds- of zedenmisdrijf in het buitenland, dan valt de zaak niet onder de Nederlandse rechtssfeer. Je wijst de aanvraag toevoeging af met tekstcode 026 (Nederlandse rechtssfeer).</p> <p>Het Schadefonds verstrekt alleen een uitkering als het gewelds- of zedenmisdrijf in Nederland plaatsvindt. Wordt de verdachte echter in Nederland vervolgd, dan verstrek kun je bij uitzondering toch een toevoeging 0013-toevoeging verstrekken. De advocaat moet bij de aanvraag toevoeging bewijsstukken overleggen dat vervolging in Nederland is aangevangen (zoals een dagvaarding).</p> <p>Affectieschade nabestaanden/naasten Nabestaanden van slachtoffers die door geweldsmisdrijven om het leven zijn gekomen kunnen in aanmerking komen voor affectieschade. Het beleid van de werkinstructie 0013 is van toepassing in deze zaken.</p> <p>Ook naasten van slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven met ernstig letsel kunnen in aanmerking komen voor affectieschade. Naasten zijn echter geen slachtoffer in de zin van artikel 44 Wrb en 51a Sv. De werkinstructie 0013 is daarom niet van</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>toepassing. De werkinstructies O010 en/of Z110 kunnen wel van toepassing zijn.</p> <p>(...)</p> <p>Slachtoffers misbruik Jeugdzorg</p> <p>(...) Je verstrekt een toevoeging als uit de aanvraag blijkt dat SHN de rechtzoekende naar een advocaat verwijst.</p> <p>Let op: Het is bij slachtoffers van misbruik Jeugdzorg NIET vereist dat er sprake is van strafrechtelijke vervolging van de dader.</p> <p>(...)</p> <p>Verzoek schadevergoeding bij schadefonds Gewelddsmisdrijven</p> <p>Zie werkinstructie O010.</p> <p>(...)</p> <p>Achtergrondinformatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Letsellijst Schadefonds geweldsmisdrijven • WODC-rapport: Slachtofferadvocatuur, De rol van de advocatuur in de bijstand van slachtoffers van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven [LINK Informatie over Bijlage 869019 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl)] • Overzichtsarrest Hoge Raad vordering benadeelde partij (ECLI:NL:HR:2019:793) [LINK ECLI:NL:HR:2019:793, Hoge Raad, 17/02033 (rechtspraak.nl)] 			
6	Z110 vordering benadeelde partij in strafproces	<p>Inschrijvingsvoorwaarden</p> <p>(...)</p> <p>Uitzondering Inschrijvingsvoorwaarden</p> <p>1. Mensenhandel</p> <p>De rechtsbijstandverlener die werkzaamheden verricht voor een rechtzoekende die het slachtoffer is van mensenhandel, hoeft niet als specialist slachtofferzaken ingeschreven te staan als hij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (...) <p>Je herkent deze uitzondering aan de omschrijving 'Asiel Mensenhandel' op het Rbv-overzicht.</p> <p>2. Cassatie</p> <p>De rechtsbijstandverlener die cassatiewerkzaamheden verricht voor een slachtoffer in een voeging als benadeelde partij, moet zijn ingeschreven als specialist slachtofferzaken of als specialist strafrecht. N.B. Deze uitzondering geldt niet voor cassatie in een civiele vordering.</p> <p>Toevoegbeleid</p> <p>Algemeen</p>	3.10	3.11	01-01-2023

		<p>Als uit de aanvraag blijkt dat sprake is van noodzakelijke juridische werkzaamheden ter zake voor een slachtoffer van een ernstig gewelds- en zedenmisdrijf of diens nabestaande(n) met een bekende verdachte, dan verstrek je een paraplutoevoeging met code O013. Deze toevoeging geldt voor alle advieswerkzaamheden in de zaak én de eerste procedure die hieruit voortvloeit. (zie voor de voorwaarden werkinstructie O013).</p> <p>Is de werkinstructie O013 niet van toepassing dan in eerste instantie is het Slachtofferhulp Nederland de aangewezen voorziening om de rechtzoekende in eerste instantie als benadeelde partij bij te staan. Je kunt een toevoeging verstrekken als het Slachtofferhulp Nederland geen hulp kan verlenen en er aan de overige voorwaarden is voldaan. (...)</p> <p>Bemiddeling Herstelrechtvoorzieningen niet toevoegen De politie wijst het slachtoffer in een zo vroeg mogelijk stadium op de mogelijkheden van bemiddeling tussen het slachtoffer en de verdachte. In de praktijk gebeurt dit bij eenvoudige zaken waarin de schade gering is. Je wijst deze aanvragen af met tekstcode 130 (zelfredzaamheid).</p> <p>Als sprake is van een strafbaar feit zijn twee herstelrechtvoorzieningen beschikbaar: Mediation in Strafzaken of Herstelbemiddeling. Beide vormen worden via een aparte regeling gefinancierd door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Je wijst aanvragen om toevoeging af met de volgende tekst: "U heeft een aanvraag ingediend voor een bijdrage in de kosten van de (advocaat-)mediator. De Raad wijst uw verzoek af, omdat de kosten voor herstelrecht niet via de Raad worden vergoed. Voor informatie kunt u terecht bij het mediationbureau van de rechtbank of bij Perspectief Herstelbemiddeling." (...)</p> <p>Huiselijk geweld (...)</p> <p>Bereik voeging benadeelde partij en civiele vordering Als er een samenloop van aanvragen Z110 (voeging benadeelde partij) en O010 / O013 (vordering schadevergoeding na onrechtmatige daad) is, toets je de aanvragen aan artikel 32 Wrb. Als uit de motivering blijkt dat voor beide zaken een procedure aanhangig is gemaakt, verstrek je twee afzonderlijke toevoegingen. Dit is ongeacht de volgorde waarin de aanvragen door de Raad worden ontvangen.</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>De rechtsbijstandverlener dient de aanvragen goed te motiveren. Er hoeven geen inhoudelijke stukken te worden overgelegd.</p> <p>Nog niet duidelijk welke procedure Als de rechtsbijstandverlener bij aanvang nog niet weet of hij zich zal voegen in het strafproces óf dat hij een civiele vordering aanhangig zal maken, verstrek je een civiele toevoeging voor O010. Bij declaratie wordt getoetst welke (procedure)werkzaamheden zijn verricht en kan de zaakcode worden aangepast. Zie werkinstructie Artikel 29 Bvr. Als de dader nog niet bekend is wijs je de toevoeging af met tekstcode 131 (prematuur).</p> <p>Het is mogelijk twee maal een LAT af te geven (één voor de voeging en één voor de civiele begeleiding).</p> <p>Spreekrecht Als een aanvraag toevoeging wordt ingediend voor bijstand van een slachtoffer of nabestaande in het kader van spreekrecht, dan kun je een toevoeging verstrekken als deze aan de criteria voor voeging benadeelde partij voldoet. Is sprake van vervolging van een ernstig gewelds- of zedenmisdrijf, zie werkinstructie O013. Als een Z110 wordt aangevraagd, maar de zaak voldoet aan de voorwaarden voor O013, dan verstrek je een toevoeging O013.</p> <p>(...)</p> <p>LAT (...)</p> <p>Immateriële Schadelijst Schadefonds Geweldsmisdrijven Letsellijst Schadefonds geweldsmisdrijven (pdf, 532 kB)</p> <p>Financiële beoordeling (...)</p> <p>Achtergrondinformatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Letsellijst Schadefonds geweldsmisdrijven [LINK Letsellijst - Schadefonds Geweldsmisdrijven] • Informatie Herstelrecht Rijksoverheid [LINK Hoe kan ik na een strafbaar feit in gesprek met de verdachte of dader? Rijksoverheid.nl] 			
7	Financiële beoordeling - Draagkracht berekening minderjarige rechtzoeken	<p><i>Bij aanvraag O013 voor minderjarigen is het formulier 'Draagkracht verzoek persoonsgegevens ouders' niet meer noodzakelijk. Het formulier kan alsnog nodig zijn bij declaratie of HT-steekproef. Bij aanvraag Z110 en O010 is het formulier wel nodig.</i></p> <p>Draagkracht ouder(s)/voogd(en) (...)</p>	2.06	2.07	01-01-2023

<p>de (artikel 8 Bebr)</p>	<p>Nihilstelling op grond van artikel 44 lid 4 Wrb Ook in gevallen waarbij er recht bestaat op nihilstelling van de eigen bijdrage op grond van artikel 44 lid 4 Wrb dienen de NAW-gegevens van de ouder(s)/voogd(en) te worden meegestuurd, dan wel het Formulier 'Draagkracht - Verzoek persoonsgegevens ouder(s)/wettelijk vertegenwoordigers vanwege toevoegingsaanvraag minderjarige'. De Raad heeft deze gegevens nodig om de aanvraag financieel en inhoudelijk op de juiste wijze te beoordelen (denk aan bereik, werkzaamheden die achteraf niet onder een O013-toevoeging vallen).</p> <p>Invulinstructie financiële gegevens (...)</p> <p>Minderjarige: code O013 In gevallen waarbij recht bestaat op nihilstelling van de eigen bijdrage op grond van artikel 44 lid 4 Wrb is het Formulier 'Draagkracht - Verzoek persoonsgegevens ouder(s)/wettelijk vertegenwoordigers vanwege toevoegingsaanvraag minderjarige' niet noodzakelijk.</p> <p>Blijkt bij declaratie of in de steekproef High Trust dat de zaak ten onrechte op code O013 is gecodeerd, dan kan het nodig zijn om het formulier alsnog op te vragen en een draagkrachttoets uit te voeren. Je toetst eerst of op basis van deze werkinstructie een uitzondering mogelijk is.</p> <p>Voor de administratieve verwerking, zie de gebruikersinstructie. [LINK Gebruikersinstructie Omzetten O013 naar Z110]</p> <p>Minderjarige: code Z110 of O010 In deze gevallen is het in beginsel wel noodzakelijk dat het Formulier 'Draagkracht - Verzoek persoonsgegevens ouder(s)/wettelijk vertegenwoordigers vanwege toevoegingsaanvraag minderjarige' wordt meegestuurd, dan wel dat NAW-gegevens van de ouder(s)/voogd(en) worden overlegd. Je toetst eerst of op basis van deze werkinstructie een uitzondering mogelijk is.</p> <p>Voor code O010 geldt de reguliere draagkrachttoets Voor code Z110, zie werkinstructie Geen eigen bijdrage [LINK]</p> <p>Bijzondere curator (...)</p> <p>[LINK Gebruikersinstructie omzetten O013 naar Z110]</p>			
----------------------------	---	--	--	--

		<p>Het is in GRAS niet mogelijk om een O013-toevoeging om te zetten naar een Z110-toevoeging.</p> <p>De werkwijze is als volgt:</p> <p>1. Maak een nieuwe toevoeging aan Je maakt een nieuwe toevoeging aan met code Z110. Voor het invoeren van de financiële gegevens op de toevoeging houd je je aan de werkwijze in de werkinstructie onder paragraaf 'Invulinstructie financiële gegevens'. Let op: je neemt de datum aanvraag/datum afgifte van de eerste toevoeging over in het beoordeelscherm (door aanpassing van de datum aanvraag wordt automatisch de normdatum aangepast).</p> <p>2. Beoordeel de draagkracht</p> <p>a. Blijft de draagkracht van de ouder(s)/voogd(en) binnen de normen, dan stel je de eigen bijdrage op grond van artikel 43 lid 3 Wrb op nihil. Motiveer je beslissing met de volgende tekst: "Deze beslissing vervangt de eerdere beslissing met kenmerk [eerder toevoegnummer]. De zaakcode is aangepast. Er wordt geen eigen bijdrage opgelegd."</p> <p>b. Valt de draagkracht van de ouder(s)/voogd(en) buiten de normen, dan wijs je de toevoeging af met AFF. Motiveer je beslissing met de volgende tekst: "Deze beslissing vervangt de eerdere beslissing met kenmerk [eerder toevoegnummer]. De zaakcode is aangepast en de Raad heeft alsnog de draagkracht van de ouders(s)/voogd(en) beoordeeld.</p> <p>3. Intrekking O013-toevoeging Je trekt de eerder afgegeven toevoeging met zaakcode O013 in. Je motiveert de beslissing in je conceptbrief met de volgende tekst: "De toevoeging wordt om administratieve redenen ingetrokken. De Raad heeft een nieuwe beslissing genomen met kenmerk [toevoegkenmerk nieuwe toevoeging] en zaakcode Z110".</p> <p>4. Vergoeding</p> <p>a. Er is een verzoek tot vergoeding ingediend op de O013-toevoeging. Je wijst het verzoek om vergoeding af met tekst: "U heeft een aanvraag voor een vergoeding ingediend. Uit de stukken blijkt dat de zaakcode op de toevoeging niet juist is. Omdat het om administratieve redenen niet mogelijk is om de zaakcode aan te passen, is de toevoeging door de Raad voor Rechtsbijstand ingetrokken en wordt uw aanvraag vergoeding afgewezen. De Raad heeft</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>een nieuwe beslissing genomen met kenmerk [toevoegkenmerk nieuwe toevoeging].”</p> <p>b. Er is al een vergoeding vastgesteld op de O013-toevoeging. Je trekt de vergoeding in met de tekst: “Uit de stukken blijkt dat de zaakcode op de toevoeging niet juist is. Omdat het om administratieve redenen niet mogelijk is om de zaakcode aan te passen, is de toevoeging door de Raad voor Rechtsbijstand ingetrokken en wordt ook de aan u verstrekte vergoeding door de Raad voor Rechtsbijstand ingetrokken. De Raad heeft een nieuwe beslissing genomen met kenmerk [toevoegkenmerk nieuwe toevoeging].”</p> <p>c. Nieuw besluit vergoeding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is de nieuwe Z110-toevoeging verstrekt, dan stel je de vergoeding vast op de nieuwe toevoeging. • Heb je op de Z110-toevoeging een AFF-besluit genomen, dan wijs je de vergoeding af met de volgende tekst: “U heeft een aanvraag voor een vergoeding ingediend. De Raad wijst uw verzoek af omdat de toevoeging is afgewezen.” • Is de nieuwe Z110-toevoeging verstrekt, dan stel de vergoeding vast op de nieuwe toevoeging. • Heb je op de Z110-toevoeging een AFF-besluit genomen, dan wijs je de vergoeding af met de volgende tekst: “U heeft een aanvraag voor een vergoeding ingediend. De Raad wijst uw verzoek af omdat de toevoeging is afgewezen.”] 			
8	Financiële beoordeling - Geen eigen bijdrage	<p>Slachtoffer zeden- of geweldsmisdrijf in strafzaken (geen draagkrachttoets) (...) Minderjarig slachtoffer van een zeden- of geweldsmisdrijf Zie werkinstructie Draagkrachtberekening minderjarige rechtzoekende (artikel 8 Bebr) [LINK].</p>	2.22	2.23	01-01-2023
9	Art. 05 Bvr Procedure/ Beëindigd voor procedure	<p><i>Bij informele afhandeling van een bestuursrechtelijke zaak kan om procedurevergoeding worden verzocht.</i></p> <p>Uitspraak, tussenuitspraak, beslissing De uitspraak, tussenuitspraak of beslissing hoeft niet te zijn van de burgerlijke rechter of van de bestuursrechter. Het kan bijvoorbeeld ook gaan om uitspraken van de huurcommissie of de arbiter. Of om beslissingen van een bestuursorgaan op bezwaarschriften [LINK informatie met i-tje].</p>	2.15	2.16	01-01-2023

		<p>[LINK In het volgende geval beoordeel je een informele afhandeling van een bezwaarschrift ook als beslissing waarvoor je de procedurevergoeding verstrekt:</p> <p>Na ontvangst van het bezwaarschrift, eventueel gevolgd door een (telefoon)gesprek, volgt direct een nieuw (primair) besluit maar zonder beslissing op bezwaar = procedurevergoeding.</p> <p>Het nieuwe (primaire) besluit is daarbij door de Raad gelijkgesteld aan de beslissing op bezwaar.]</p> <p>Proceskostenveroordeling (...) Ingetrokken bezwaar na tegemoetkoming/nieuw primair besluit Een procedure waarin het bezwaarschrift is ingetrokken omdat het bestuursorgaan voor zitting aan het bezwaar tegemoet komt met een nieuw primair besluit, stel je vast als procedure beëindigd voor zitting.</p>			
10	Art. 26 Bvr Tolkkosten in straf- en piketzaken	<p><i>De niet leveren verklaring bij tolken is vervallen.</i></p> <p>Benodigde stukken / informatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zie <u>werkinstructie vaststellen art. 28 Bvr</u> - Originele tolkennota - 'niet leveren verklaring' van Global Talk/AVB <p>Vaststelbeleid (...) Niet leveren verklaring Als Global Talk of AVB geen tolk kunnen leveren, dan stuurt de rechtsbijstandverlener bij de declaratie een niet leveren verklaring van de betreffende tolkdienst mee en vergoed je de tolkkosten. Wat als Global Talk of AVB de tolkdienst niet kan leveren? Zie 'Veelgestelde vragen tolkdiensten'.</p> <p>Beschikbaarheid tolken Voor de beschikbaarheid van tolken, zie 'Veelgestelde vragen tolkdiensten'.</p>	4.07	4.08	22-11-2022
11	Aanwijzing door de Deken	<p><i>De mogelijkheid om een tweede toevoeging te verstrekken is verruimd.</i></p> <p>Toevoegbeleid (...) Niet eerder toegevoegd Je verstrekt een toevoeging als rechtzoekende op grond van de financiële criteria in aanmerking komt. De deken heeft vooraf beoordeeld of de aanvraag voldoet aan de gebruikelijke inhoudelijke criteria,</p>	1.0	1.1	01-01-2023

		<p>bijvoorbeeld dat geen sprake is van een (voormalig) bedrijfsmatig geschil.</p> <p>Eerder toegevoegd Je toetst of de een eerder verstrekte toevoeging kan worden overgenomen door een aangewezen advocaat. Criteria om een nieuwe toevoeging te verstrekken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - of Er zijn er door de eerste advocaat relatief veel uren in besteed; Is Eventueel in combinatie met - De eerder verstrekte toevoeging is al gedeclareerd. <p>Je dan beoordeelt je of je in een uitzonderlijk geval een nieuwe (tweede) toevoeging voor het rechtsbelang kunt verstrekken. Daarvoor is van belang te weten waarom de relatie van de rechtzoekende met de eerste advocaat is beëindigd.</p> <p>Zwaarwegend advies deken Je kunt een nieuwe toevoeging verstrekken als de deken een zwaarwegend advies geeft om tweede toevoeging te verstrekken. Je noteert dan 'ZWAAD' (ZwaarWegend Advies Aanwijzing Deken) bij 'inhoudelijke beoordeling' in GRAS. Je verstrekt in ieder geval geen nieuwe toevoeging als de reden van de beëindiging van de relatie tussen de rechtzoekende en de eerste advocaat is beëindigd, omdat de rechtzoekende wenst te worden bijgestaan door een andere advocaat. Je verstrekt een overnametoevoeging, ook als het reeds de derde of volgende advocaat betreft. Heeft de advocaat de relatie beëindigd, bijvoorbeeld omdat het door de bemoeienissen van zijn cliënt niet lukt om de zaak tot een goed einde te brengen, dan kun je een nieuwe toevoeging verstrekken. Zie verder de werkwijze onder 'niet eerder toegevoegd'.</p>			
12	Financiële beoordeling algemeen	<p><i>Met ingang van 1 januari 2023 wordt het vermogen in het peiljaar altijd getoetst aan het drempelbedrag.</i></p> <p>Vermogen We sluiten aan bij het fiscale vermogensbegrip uit de Wet op de inkomstenbelasting. Indien dit vermogen of de grondslag meer bedraagt dan het heffingvrije vermogen, is er geen recht op toevoeging. Als het fiscaal vermogen van rechtzoekende meer bedraagt dan het drempelbedrag, is er geen recht op toevoeging. Dit drempelbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.</p> <p>Dit betekent dat als er inkomsten zijn in box 3 er een financiële afwijzing volgt. Op de financiële afwijzing</p>	1.16	1.17	01-01-2023

Wijzigingenlijst Kenniswijzer per 1 januari 2023

		<p>wordt het vermogen vermeld, dat boven het heffingvrije vermogen drempelbedrag uitkomt. Vanaf 1 januari 2021 is sprake van een drempelbedrag dat in hoogte vergelijkbaar is met het op 2020 van toepassing zijnde heffingvrij vermogen. Het drempelbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.</p> <p><i>Oud beleid</i> Voor aanvragen toevoeging tot 1 januari 2023 sloten we voor het peiljaar aan bij het fiscale vermogensbegrip uit de Wet op de inkomstenbelasting. Indien dit vermogen of de grondslag meer bedroeg dan het heffingvrije vermogen, bestond er geen recht op toevoeging.</p>			
13	O010 geschil onrechtmatige daad	<p><i>Per 1 juli 2022 is de wet handhaving kraakverbod ingegaan. Zaken verschuiven daarmee van het civielrecht naar strafrecht.</i></p> <p>Kraakzaken Zodra er een procedure in het kader van bestuursdwang is gestart kun je voor kraakzaken een toevoeging verstrekken met code B010. Wordt er een civiele kort geding procedure gestart dan verstrek je een toevoeging met code O010. Bij meerdere klanten rechtzoekenden in dezelfde kraakzaak verleen verstrek je een groepstoevoeging. Je zet in GRAS "ind.groep" op J en je geeft bij inhoudelijke toelichting de code SH (samenhang) op met het Graskenmerk van het andere dossier. (...) Voor het verweer tegen een verzoek van de Officier van Justitie tot handhaving in kraakzaken, zie de werkinstructie Z250 [LINK].</p>	3.13	3.14	01-01-2023
14	V010	<p><i>Algemene informatie familierelaties</i></p> <p>Visumvertegenwoordiging kort verblijf (Schengen) (...) Je kunt als aan de voorwaarden is voldaan een toevoeging verstrekken als sprake is van familiebezoek in het kader van artikel 8 EVRM (met documenten onderbouwde familierelaties tot in de derde graad [LINK informatie]: ouders/kinderen, grootouders/kleinkinderen, broers/zussen en de kinderen daarvan. Hieronder vallen ook de familierelaties tot en met de derde graad van de aangetrouwde familie). [LINK informatie]</p>	4.08	4.09	01-01-2023

Wijzigingenlijst Kenniswijzer per 1 januari 2023

		<p>Wie zijn eerste-, tweede- en derdegraads familieleden?</p> <p>Eerstegraads familieleden: partner, ouders, schoonouders, kinderen, schoonzoons, schoondochters.</p> <p>Tweedegraads familieleden: broers, zussen, kleinkinderen, opa's, oma's, schoonzussen, zwagers, stiefzusters, stiefbroers.</p> <p>Derdegraads familieleden: ooms, tantes, neven en nichten (kinderen van een broer of zus), overgrootouders, achterkleinkinderen.]</p>			
15	Z250 overige strafzaken	<p>Toevoegebeleid</p> <p>Algemeen</p> <p>Deze code gebruik je bij strafzaken die niet in een andere categorie te coderen zijn, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (...) • Internationaal rechtshulpverzoek i.v.m. strafzaak: bijstand verhoren bij RC: verdachte, getuigen en deskundigen (art. 5.1.8 jo 5.1.9 (videoconferentie) jo 181 jo 187a Sv verzoek OvJ aan RC (zie Handboek Ambtshalve Toevoeging/Aanwijzing) • Kraakzaken <p>(...)</p> <p>De gedragsbeïnvloedende of vrijheidsbeperkende maatregel/ GVM (artikel 38z ev Sr)</p> <p>Zie Handboek Ambtshalve Toevoeging / Aanwijzing, onder paragraaf 6.11.4.</p> <p>Kraakzaken</p> <p>Voor verweer tegen een verzoek van de Officier van Justitie tot handhaving in kraakzaken kun je een toevoeging verstrekken. Het verzoek tot handhaving wordt getoetst door de rechter-commissaris.</p> <p>Bij meerdere rechtzoekenden in dezelfde kraakzaak verstrek je een groepstoevoeging. Je zet in GRAS "ind.groep" op J en je geeft bij inhoudelijke toelichting de code SH (samenhang) op met het Graskenmerk van het andere dossier.</p> <p>Voor civiele kraakzaken, zie werkinstructie O010 [LINK].</p>	3.13	3.14	01-01-2023

Bijlage I: Overzicht specialisaties (Tabel)

Zaak	Omschrijving	Specialisatie	Uitzondering
(...)			
S010	Overtreding, dienend voor de sector kanton	Jeugdstrafrecht	Bij Kantonrechter fungerend als Kinderrechter
S020	Jeugdstrafzaken	Jeugdstrafrecht	Cassatie: De advocaat moet zijn ingeschreven als specialist jeugdstrafrecht of als specialist strafrecht.
S030	Rijden onder invloed	Strafrecht	
Z110	Vordering benadeelde partij in strafproces	Slachtofferzaken	<ul style="list-style-type: none"> - Mensenhandel: Betreft het een mensenhandelzaak dan hoeft de advocaat niet ingeschreven te staan voor de specialisatie slachtofferzaken als deze is ingeschreven voor vluchtelingenrecht of vreemdelingenrecht en een cursus op het terrein van mensenhandel heeft gevolgd. - Cassatie: De advocaat die werkzaamheden verricht voor een slachtoffer in een voeging als benadeelde partij, moet zijn ingeschreven als specialist slachtofferzaken of als specialist strafrecht.
O013	Gewelds- en zedenmisdrijf met ernstig letsel	Slachtofferzaken	<ul style="list-style-type: none"> - Mensenhandel: Betreft het een mensenhandelzaak dan hoeft de advocaat niet ingeschreven te staan voor de specialisatie slachtofferzaken als deze is ingeschreven voor vluchtelingenrecht of vreemdelingenrecht en een cursus op het terrein van mensenhandel heeft gevolgd. - Cassatie: De advocaat die werkzaamheden verricht voor een slachtoffer in een voeging als benadeelde partij, moet zijn ingeschreven als specialist slachtofferzaken of als specialist strafrecht.

Bijlage II: O013 Uitklapschermen en achtergrondinformatie

Shockschade [Uitklapscherm]

Shockschade is het geestelijk letsel dat kan ontstaan als iemand wordt geconfronteerd met (de gevolgen van) het misdrijf. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de getuige van een misdrijf, een goede vriend die het lichaam van het slachtoffer heeft geïdentificeerd, maar ook om de persoon die met de na-effecten van het misdrijf te maken krijgt.

Affectieschade [Uitklapscherm]

Vergoeding van affectieschade is een vorm van smartengeld voor naasten of nabestaanden: de schade die iemand ondervindt door het leed dat is ontstaan door het overlijden of ernstig gewond raken van een dierbare als gevolg van toedoen van een ander. Het kan hierbij gaan om een gewelds- of zedenmisdrijf (O013), maar ook om verkeersongevallen en medische fouten (geen O013).

Verplaatste schade [Uitklapscherm]

Verplaatste schade is financiële schade die derden oplopen als gevolg van kosten die ten behoeve van het slachtoffer zijn gemaakt. Bijvoorbeeld de kosten van ziekenhuisbezoek.

Indirect benadeelden/naasten [Achtergrondinformatie]

Voor een nadere toelichting op het onderscheid tussen het directe slachtoffer en indirect benadeelden zijn een aantal bronnen beschikbaar.

WODC-rapport: Slachtofferadvocatuur, De rol van de advocatuur in de bijstand van slachtoffers van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven (2019)

Degene die rechtstreeks schade heeft geleden als gevolg van een strafbaar feit kan zich ter zake van zijn vordering voegen als benadeelde partij in het strafproces (art. 51f lid 1 Sv). Met de bepaling dat de schade 'rechtstreeks' moet zijn geleden wordt de kring van voegingsgerechtigden beperkt tot die personen die zelf zijn getroffen in een belang dat de bepaling beoogt te beschermen. De benadeelde partij kan tevens slachtoffer zijn in het strafproces, maar dat hoeft niet. De kring van personen die zich kan voegen als benadeelde partij is ruimer: ook indirect benadeelden, die geen rechtstreekse schade hebben geleden, kunnen zich bijvoorbeeld voegen op grond van artikel 51f lid 2 Sv. (...) Verder kunnen personen die niet primair slachtoffer zijn, maar die vergoeding van shockschade vorderen (waaronder begrepen materiële schade als het verlies van arbeidsvermogen) zich onder bepaalde voorwaarden voegen als benadeelde partij in het strafproces.

HR: Overzichtsarrest vordering benadeelde partij (ECLI:NL:HR:2019:793)

2.4.6

Onder de limitatieve opsomming in art. 6:106 BW valt niet de schade in verband met het verdriet om het overlijden of het door ernstig en blijvend letsel gekwetst raken van een naaste, de zogenoemde 'affectieschade'. Door de inwerkingtreding op 1 januari 2019 van de Wet van 11 april 2018 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Strafvordering en het Wetboek van Strafrecht teneinde de vergoeding van affectieschade mogelijk te maken en het verhaal daarvan alsmede het verhaal van verplaatste schade door derden in het strafproces te bevorderen (Stb. 2018, 132), wordt de kring van tot schadevergoeding gerechtigden echter verruimd in die zin dat het voor de in art. 6:107, tweede lid, BW en art. 6:108, vierde lid, BW genoemde naasten van slachtoffers mogelijk wordt om een (forfaitaire) vergoeding van affectieschade te vorderen indien sprake is van

overlijden of ernstig en blijvend letsel van het slachtoffer. Art. 51f, tweede lid, Sv is gewijzigd in die zin dat deze naasten zich in het strafproces kunnen voegen met de hier aan de orde zijnde vordering tot vergoeding van 'affectieschade'.

2.4.7

Met betrekking tot het overgangsrecht blijkt uit de wetsgeschiedenis dat deze verruiming slechts gevolgen heeft ten aanzien van schadeveroorzakende gebeurtenissen die plaatsvinden na de inwerkingtreding van deze wetswijziging per 1 januari 2019.¹⁹

2.4.8

Daarnaast is art. 51f, tweede lid, Sv gewijzigd in die zin dat derden zich met ingang van 1 januari 2019 in het strafproces kunnen voegen ter zake van de kosten die zij ten behoeve van het slachtoffer hebben gemaakt, de zogenoemde 'verplaatste schade' zoals bedoeld in art. 6:107, eerste lid onder a, BW. Dit betreft kosten die het slachtoffer, als niet de derde maar hijzelf deze zou hebben gemaakt, van de verdachte had kunnen vorderen; in de wetsgeschiedenis worden als voorbeelden genoemd de reparatiekosten van een fiets, die de ouders voor hun rekening nemen na een ongeval van hun kind, en de kosten die ouders hebben gemaakt voor de medische behandeling en begeleiding van een misbruikt kind.

De omstandigheid dat art. 6:107 BW aan derden een eigen recht op schadevergoeding toekent ter zake van 'verplaatste schade' en de thans op grond van art. 51f, tweede lid, Sv bestaande mogelijkheid voor die derden om zich ter zake daarvan te voegen in het strafproces, doen overigens niet af aan de bevoegdheid van het slachtoffer om, als benadeelde partij, ook zelf vergoeding van deze schade te vorderen. Bij een en ander verdient aantekening dat, indien de verdachte de schade heeft vergoed aan de derde die de kosten daadwerkelijk heeft gemaakt, hij in zoverre ook tegenover het slachtoffer is bevrijd en omgekeerd.

Gewelds- of zedenmisdrijf [achtergrondinformatie]

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven definieert in de Beleidsbundel [[LINK Beleidsbundel - het beleid van SGM uitgelegd](#)] een geweldsmisdrijf als volgt: 'Met een geweldsmisdrijf wordt hier bedoeld een in het Wetboek van Strafrecht strafbaar gesteld misdrijf (of een strafbare poging daartoe), waarbij tegen een persoon geweld is gebruikt of met geweld is gedreigd. Als een voorval niet als misdrijf strafbaar is gesteld in het Wetboek van Strafrecht, dan levert dit dus geen geweldsmisdrijf op in de zin van artikel 3 van de Wet'.

Gewelds- en zedenmisdrijven in het Wetboek van Strafrecht zijn:

- Levensmisdrijf (art. 287-296 Sr)
- Mishandeling (art. 300-306 Sr)
- Bedreiging (art. 284a-285a Sr)
- Stalking (art. 285b Sr)
- Aanranding (art. 246 Sr)
- Verkrachting (art. 242 Sr)
- Schennis der eerbaarheid (art. 239 Sr)
- Ontucht met minderjarige (art. 248a-248e Sr)
- Pornografie (art. 240-240b Sr)
- Ontucht met misbruik van gezag (art. 249 Sr)
- Seksueel misdrijf (overig) (art. 243-245, 247-248, 250 Sr)
- Vrijheidsbeneming/gijzeling (art. 282-282a Sr)
- Mensenhandel (art. 273f Sr)
- Openlijke geweldpleging in vereniging (art. 141 Sr)

- Dood door schuld (art. 307 Sr)

Een poging tot een van de bovenstaande delicten valt ook onder een gewelds-of zedenmisdrijf.

Dood door schuld (art. 307 Sr)

Voor een aanvraag van een nabestaande van een dood door schuld-delict voeg je toe onder code O013, als de zaak gericht is tegen de direct verantwoordelijke verdachte.

Wordt de toevoeging aangevraagd wegens vermeende nalatigheid van derden of een instantie, dan is O013 pas van toepassing als daadwerkelijk vervolging op grond van artikel 307 Sr is aangevangen. Denk bijvoorbeeld aan de politie of brandweer die volgens de nabestaanden te laat zouden hebben gereageerd. Voorafgaand aan vervolging kunnen de werkinstructies O010 [LINK] en/of O040 [LINK] wel van toepassing zijn. Blijkt later dat daadwerkelijk wordt vervolgd op grond van artikel 307 Sr, dan kun je de zaakcode aanpassen naar O013.

Geen gewelds- of zedenmisdrijf

- Medische fouten (tenzij de advocaat kan motiveren dat sprake is van een geweldsmisdrijf)
- Verkeersongeval

NB. Het Schadefonds geweldsmisdrijven verstrekt een uitkering aan nabestaanden van een verkeersongeval met dood of letsel door schuld als bedoeld in artikel 6 WVV. Dit artikel valt echter niet onder de categorie geweldsmisdrijven, maar onder de categorie verkeersmisdrijven.

De werkinstructies O010 [LINK], O040 [LINK] en/of Z110 [LINK] kunnen wel van toepassing zijn.